ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΠΜΣ Εκπαίδευση Ενηλίκων

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ακαδημαϊκό έτος 2024-2025

Πάτρα

Ημερομηνία 30-05-2026

Η παρούσα έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών «Εκπαίδευση Ενηλίκων» αποτελεί τμήμα της ετήσιας έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και ακολουθεί τη διάρθρωσή της.

Α' μέρος: Αποτύπωση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών "Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)"

Στοιχεία Ίδρυσης κι εξέλιξης του ΠΣ, Σκοπός, Μαθησιακά αποτελέσματα, web site του ΠΣ και στοιχεία ΔΠΣ

Το Πρόγραμμα ξεκίνησε την λειτουργία του το Ακαδημαϊκό Έτος 2002 - 2003 και η τρέχουσα διάρθρωση για την ολοκλήρωση του Προγράμματος προβλέπει είτε την επιτυχή παρακολούθηση τεσσάρων (4) Θεματικών Ενοτήτων και την εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας ή την επιτυχή παρακολούθηση πέντε (5) Θεματικών Ενοτήτων (βλ. ΦΕΚ ίδρυσης 1374/Β/2002, ΦΕΚ επανίδρυσης 2009/Β/2018 και ΦΕΚ συνέχισης λειτουργίας 6568/Β/2023).

Το ΠΜΣ «Εκπαίδευση Ενηλίκων» από την ίδρυσή του μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 είχε ανελαστική διάρκεια τριών (3) και η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας αποτελούσε υποχρέωση για την ολοκλήρωσή του. Από την επανίδρυσή του (2018) κι έπειτα δόθηκε η δυνατότητα ολοκλήρωσης και χωρίς την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Στο μεταβατικό στάδιο για το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 προσφέρθηκε η ΘΕ ΕΚΠ62 (Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων) και το πρόγραμμα παρέμεινε τριετούς διάρκειας με υποχρέωση εκπόνησης διπλωματικής εργασίας χωρίς όμως την προσφορά της ΘΕ ΕΚΠ51 (Μεθοδολογία Έρευνας). Από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 το Πρόγραμμα απέκτησε τη δυνατότητα ολοκλήρωσης σε δύο (2) έτη και προσφέρθηκαν οι θεματικές ενότητες ΕΚΕ53 (αφορά στην ηγεσία στην εκπαίδευση ενηλίκων) ως αντικατάσταση της ΕΚΠ62) και ΕΚΕ 54 (αφορά στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε ενήλικες).

Σκοπός του Προγράμματος είναι η παροχή εξειδικευμένων γνώσεων και η ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων, ώστε οι απόφοιτοι και οι απόφοιτες να είναι ικανοί/ικανές να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και να αξιολογούν μεμονωμένες διδακτικές παρεμβάσεις αλλά και ολοκληρωμένα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και να διδάσκουν ομάδες ενηλίκων εκπαιδευόμενων, χρησιμοποιώντας σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους και μεθόδους εκπαίδευσης από απόσταση.

Στόχοι του ΠΜΣ είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να κατανοήσουν και να μπορούν να εφαρμόσουν τις σύγχρονες θεωρίες μάθησης και εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και το θεωρητικό πλαίσιο του σχεδιασμού και της οργάνωσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων για ενηλίκους ούτως ώστε να αναδεικνύονται σε εκπαιδευτικούς ή στελέχη εκπαίδευσης ενηλίκων με υψηλό επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων και να μπορούν να προσφέρουν αποτελεσματικά στο πεδίο της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, της αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και γενικά σε κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα που εντάσσεται στο ευρύτερο πεδίο της Διά Βίου Μάθησης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του ΠΜΣ, οι φοιτητές/τήτριες αναμένεται να μπορούν να:

- Κατανοούν την κοινωνική και οικονομική λειτουργία της εκπαίδευσης ενηλίκων στο εθνικό και Ευρωπαϊκό πλαίσιο.
- Εμβαθύνουν στις βασικές – και ιδιαίτερα τις σύγχρονες – θεωρίες της εκπαίδευσης ενηλίκων.
- Κατανοούν τη δυνατότητα εφαρμογής των αρχών και μεθόδων της εκπαίδευσης ενηλίκων, του συντονισμού της εκπαιδευόμενης ομάδας, του σχεδιασμού, της οργάνωσης και της αξιολόγησης προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων.

- Εφαρμόζουν τις βασικές θεωρίες της εκπαίδευσης ενηλίκων στις εκπονούμενες γραπτές εργασίες, στις μικροδιδασκαλίες που γίνονται στη διάρκεια του Προγράμματος, καθώς και μέσω της συμμετοχής τους σε ευρύ φάσμα συνεδρίων, συνδιασκέψεων, εργαστηρίων, εθνικών προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτών, καθώς και Ευρωπαϊκών προγραμμάτων.
- Εφαρμόζουν καινοτομικές πρακτικές εκπαίδευσης και συντονισμού ομάδων εκπαιδευομένων.
- Κατανοούν τη μεθοδολογία της εκπαιδευτικής έρευνας, ώστε να μπορούν να εκπονούν καλύτερα τις γραπτές και διπλωματικές εργασίες τους, καθώς και να αξιοποιούν τα ερευνητικά δεδομένα και να αναπτύσσουν ερευνητικές δραστηριότητες στο πλαίσιο των επαγγελματικών καθηκόντων τους.
- Ασκούν αποτελεσματικά τις επιμέρους λειτουργίες του προγραμματισμού, της λήψης αποφάσεων, της οργάνωσης της διεύθυνσης και του ελέγχου/αξιολόγησης , όπως αυτές μπορούν να εφαρμοστούν σε μια μονάδα εκπαίδευσης ενηλίκων.
- Διοικούν αποτελεσματικά τους ανθρώπινους πόρους υιοθετώντας σύγχρονες προσεγγίσεις και πρακτικές αναφορικά με την ηγεσία, την παρακίνηση, την επαγγελματική ανάπτυξη, και την αξιολόγηση των εκπαιδευτών.
- Διαθέτουν εφόδια για την ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής σκέψης.

Η βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών εξασφαλίζεται με την εγρήγορση για τη διασφάλιση και ανάδειξη της ποιότητάς του μέσω της τακτικής συνεργασίας του διδακτικού προσωπικούκαι των Συντονιστών/Συντονιστριών, καθώς και την διαρκή επικαιροποίηση και τον εμπλουτισμό του διδακτικού υλικού και των συνακόλουθων εκπαιδευτικών μεθόδων.

Πιστωτικές Μονάδες ECTS Προγράμματος Σπουδών: 120

Η ελάχιστη διάρκεια φοίτησης είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη

Ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED-2011 της Unesco:

- με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 14 Teaching training & education science
- με βάση το επίπεδο σπουδών: 7

Ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED-2013 της Unesco:

- με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 0111-Education science

Γλώσσα Διδασκαλίας: Η Γλώσσα Διδασκαλίας του Π.Μ.Σ είναι η Ελληνική.

Website του ΠΜΣ ΕΚΕ: https://www.eap.gr/education/postgraduate/annual/adult-education/

Διευθυντής του ΠΜΣ ΕΚΕ (2024-2025) : Εμμανουήλ Κουτούζης, Καθηγητής ΣΑΕ, με γνωστικό αντικείμενο «Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων».

Η ανταπόκριση του Προγράμματος στις απαιτήσεις της κοινωνίας

Το ΠΜΣ ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της κοινωνίας, όπου το ζήτημα της διά βίου μάθησης / εκπαίδευσης ενηλίκων αποκτά ολοένα μεγαλύτερη σημασία. Το Πρόγραμμα έχει αποκτήσει φήμη και εμβέλεια στην Ελλάδα και διεθνώς, πράγμα που τεκμηριώνεται από τα εξής:

- Το Πρόγραμμα συνεργάζεται επισήμως με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την Έρευνα στην Εκπαίδευση Ενηλίκων (European Society for Research on the Education of Adults), και υλοποιούνται επιστημονικές δράσεις (π.χ. συνέδρια, επιστημονικές συναντήσεις) στο πλαίσιο του δικτύου για την Μετασχηματιστική και Χειραφετητική Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΤΕΑΕ) μέσω το εργαστηρίου Βιογραφικής Μάθησης και Μετασχηματιστικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων (btlearnlab.eap.gr) το οποίο υποστηρίζει ερευνητικά την λειτουργία του ΠΜΣ και είναι θεσμοθετημένο εργαστήριο της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών.
- Τα μέλη ΔΕΠ του ΕΑΠ που ανήκουν στο ΠΜΣ είναι κριτές σε πολλά διεθνή έγκριτα επιστημονικά περιοδικά.
- Μέλη ΔΕΠ του ΕΑΠ που ανήκουν στο ΠΜΣ συμμετέχουν ως εκλεγμένα μέλη στα Δ.Σ. διεθνών οργανισμών όπως η European Association for the Education of Adults, το International Adult and Continuing Education Hall of Fame και η European Society for Research on the Education of Adults,
- Οι διδάσκοντες και τα μέλη ΔΕΠ του μεταπτυχιακού Προγράμματος, μαζί με άλλα στελέχη του πεδίου ιδρύσαν την Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων (το 2004) η οποία έχει αναπτύξει πλούσια ερευνητική και εκπαιδευτική δραστηριότητα
- Με εισήγηση των διδασκόντων και των μελών ΔΕΠ του ΠΜΣ το ΕΑΠ αναγόρευσε επίτιμο διδάκτορα τον Peter Jarvis, τον πιο σημαντικό φιλόσοφο της εκπαίδευσης ενηλίκων,
- Οι διδάσκοντες και τα μέλη ΔΕΠ του ΕΑΠ συμμετέχουν ενεργά στην επιμόρφωσης των μελών ΣΕΠ και των μελών ΔΕΠ του ΕΑΠ σε θέματα εκπαίδευσης ενηλίκων και εκπαίδευσης από απόσταση μέσω των εκάστοτε ιδρυματικών πρωτοβουλιών (π.χ. ΜΕΑΕ, ΚΕΔΙΜΑ, ΚΕΔΙΒΙΜ)
- Τα μέλη ΔΕΠ του ΕΑΠ που ανήκουν στο ΠΜΣ έχουν υλοποιήσει προγράμματα ERASMUS+ σε συνεργασία με εθνικούς και διεθνείς φορείς και άλλα ιδρύματα του εξωτερικού (π.χ. το πρόγραμμα TALE)

Το ΕΑΠ, μέσω του ανθρώπινου δυναμικού του Προγράμματος, συμμετείχε ως βασικός εταίρος:

- Στην εκπαίδευση των 10.000 εκπαιδευτών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης (2006-2009).
- Στην εθνική μελέτη για τη διαμόρφωση του προφίλ και των διαδικασιών εκπαίδευσης και πιστοποίησης των 15.000 υποψηφίων εκπαιδευτών ενηλίκων (2011-2012).
- Στην επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού επιτελικών στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης (ανάθεση από το Υφυπουργείο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης) (2012-2013).
- Στην επιμόρφωση 4.000 εκπαιδευτών και στη διαμόρφωση 110 πακέτων διδακτικού υλικού για τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης των Δήμων (2012-2014).

Το ΠΜΣ αξιολογείται κάθε χρόνο σε πολλά επίπεδα από τη Μονάδα Αξιολόγησης του ΕΑΠ, με τρόπο αποτελεσματικό. Αξιολογείται το υλικό, οι διδάσκοντες, ο τρόπος διδασκαλίας, οι Συντονιστές των θεματικών ενοτήτων του Προγράμματος, η υποστήριξη από τις διοικητικές υπηρεσίες. Επίσης, γίνεται αξιολόγηση μέσω των τακτικών συσκέψεων των ομάδων διδακτικού προσωπικού και των Συντονιστών του ΠΜΣ.

Δημοσιοποίηση του Προγράμματος Σπουδών

Η δημοσιοποίηση του Προγράμματος γίνεται με κεντρικό σχεδιασμό από τις διοικητικές υπηρεσίες του ΕΑΠ, μέσω των εντύπων του Πανεπιστημίου, των ιστοσελίδων του, των κοινωνικών δικτύων του και των δελτίων τύπου που αποστέλλονται σε ΜΜΕ, φοιτητές/τήτριες και ενδιαφερόμενους/ες.

Σημαντικές δράσεις προβολής, είναι η υποδοχή των πρωτοετών, η διεξαγωγή ενημερωτικών webinars προς ενδιαφερόμενους/ες υποψήφιους/ες φοιτητές/τήτριες Προγραμμάτων Σπουδών και η συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης. Επιπρόσθετα το πρόγραμμα προβάλλεται μέσα από ομιλίες και παρουσιάσεις τις οποίες οργανώνουν τα περιφερειακά γραφεία του ΕΑΠ και στις οποίες συμμετέχουν τα μέλη ΔΕΠ.

Παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων

Τα μέλη ΔΕΠ αλλά και πολλά μέλη ΣΕΠ συνεχίζουν να επικοινωνούν με τους/τις πρώην φοιτητές/τήτριές τους και συνεργάζονται με αυτούς/ες σε προγράμματα Εκπαίδευσης Ενηλίκων και Δια Βίου Μάθησης. Υπάρχει ικανοποιητική επικοινωνία και πληροφόρηση για την πορεία των αποφοίτων. Τέλος, αρκετοί/ές απόφοιτοι προβαίνουν σε επιστημονικές δημοσιεύσεις, μέσα από τις οποίες αναδεικνύεται η επιστημονική – επαγγελματική πορεία τους.

Η παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων τα προηγούμενα χρόνια δεν γινόταν με συστηματικό τρόπο διότι δεν υπήρχε σε λειτουργία το Γραφείο Διασύνδεσης (στο εξής ΓΔ), ενώ η παλαιότερη δομή ΔΑΣΤΑ αδρανοποιήθηκε. Στο 2021 το ΓΔ ενεργοποιήθηκε εκ νέου (https://career.eap.gr/) και αναπτύσσεται με στόχο να μπορεί να προσφέρει συστηματική παρακολούθηση των αποφοίτων όλων των ΠΣ του Ιδρύματος σε μεγάλο βάθος χρόνου. Επίσης ιδρύθηκε και Δίκτυο Αποφοίτων (https://alumni.eap.gr/) του οποίου σκοπός είναι η ενίσχυση των σχέσεων και η βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχει το Πανεπιστήμιο στους αποφοίτους του, μέσα από την ενίσχυση δεσμών αλληλεπίδρασης και συνεργασίας μαζί τους καθώς και την ανάπτυξη δράσεων και πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση συνεχούς υποστήριξης της επαγγελματικής εξέλιξης αυτών, καθώς και ευκαιριών για επαγγελματική και ακαδημαϊκή ανάπτυξη.

Διαδικασία επιλογής φοιτητών

Η διαδικασία επιλογής καθορίζεται από το ΕΑΠ και είναι η ίδια για όλα τα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών και βασίζεται σε ανοικτή στους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στο ΠΣ γίνονται δεκτοί/κάτοχοι πτυχίου ή διπλώματος ανώτατης εκπαίδευσης συγγενούς γνωστικού αντικειμένου. Η γλώσσα διδασκαλίας του Προγράμματος είναι η ελληνική. Η γνώση μίας ξένης γλώσσας καθώς και η εξοικείωση με τη χρήση Η/Υ, e-mail και διαδικτύου θα βοηθήσει σημαντικά στην παρακολούθηση του Προγράμματος. Οι υποψήφιοι/ες ολοκληρώνουν τη διαδικασία εγγραφής σύμφωνα με τις οδηγίες της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Όλα τα στάδια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών/ριών δημοσιεύονται με σχετικές ανακοινώσεις στην κεντρική ιστοσελίδα του ΕΑΠ.

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Οι Θ.Ε. ΕΚΕ50 και ΕΚΕ 51 καλύπτουν το βασικό γνωστικό αντικείμενο της εκπαίδευσης ενηλίκων. Η ΘΕ ΕΚΕ52 εμβαθύνει σε θέματα κριτικής εκπαίδευσης ενηλίκων και θεωρίας μετασχηματισμού. Η ΘΕ ΕΚΕ53 εστιάζεται σε ζητήματα διοίκησης και ηγεσίας στις μονάδες Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Τέλος η ΕΚΕ54 δίνει τη δυνατότητα στους/τις φοιτητές/τήτριες να εξοικειωθούν με εκδοχές αξιοποίησης νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση ενηλίκων, να γνωρίσουν συνολικά το πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης καθώς και τη σύγχρονη προοπτική του.

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι υπάρχει μερική δυνατότητα επιλογής Θεματικών Ενοτήτων και έτσι οι φοιτητές/τήτριες έχουν δυνατότητα να διαμορφώνουν την δική τους «εκπαιδευτική διαδρομή».

Περίπου το 60% του χρόνου μελέτης αφορά στη μελέτη θεωρητικών κειμένων. Το 35% καταλαμβάνεται από την εκπόνηση γραπτών εργασιών και δραστηριοτήτων και το 5% από βιωματικές δραστηριότητες που γίνονται στη διάρκεια των Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων.

Όπως αναφέρθηκε, οι Θ.Ε. είναι συμπληρωματικές μεταξύ τους. Οι φοιτητές/τήτριες εγγράφονται πρώτα στην ΕΚΕ50, που είναι εισαγωγική, και μετά στις άλλες. Στις συνεδριάσεις του διδακτικού προσωπικού εκτιμάται αν μέρη της διδακτέας ύλης χρειάζονται εμπλουτισμό ή επικαιροποίηση και λαμβάνονται τα σχετικά μέτρα. Για παράδειγμα, τα τελευτία χρόνια εμπλουτίστηκαν τα περιεχόμενα των όλων των θεματικών, με νέα βιβλία, νέους οδηγούς μελέτης, συμπληρωματικά κείμενα, δραστηριότητες και ενότητες.

Δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων πλην της ΘΕ ΕΚΕ53, όπου είναι προαπαιτούμενη η ΘΕ ΕΚΕ50 και η ολοκλήρωση ή ταυτόχρονη παρακολούθηση της ΘΕ ΕΚΕ51.

Πίνακας 1. Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

Θεματική Ενότητα	Κωδικός ΘΕ	Έτος Σπουδών	Μονάδες ECTS	Θεωρητική / Εργαστηριακή	Κορμού/ Επιλογής	Προαπαιτούμενες ΘΕ	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστηριο (Ε), Ομαδική Συμβουλευτική Συνάντηση (ΟΣΣ)	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ΣΑΕ
Μεθοδολογία εκπαίδευσης ενηλίκων	ΕΚΕ50	1	20	Θεωρητική	Κορμού		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/, http://open.eap.gr, https://apothesis.eap.gr/	σελ. 107-108
Σχεδιασμός, διοίκηση, αξιολόγηση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων	ΕΚΕ51	1	18	Θεωρητική	Κορμού		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/, http://open.eap.gr, https://apothesis.eap.gr/	σελ. 108
Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων/ Εκπαιδευτική Ηγεσία	ΕΚΕ53	1	22	Θεωρητική	Κορμού		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/, http://open.eap.gr, https://apothesis.eap.gr/	σελ. 109-111
Σύγχρονες προσεγγίσεις της εκπαίδευσης ενηλίκων	ΕΚΕ52	2	30	Θεωρητική	Κορμού	ΕΚΕ50 ΕΚΕ51	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/, http://open.eap.gr, https://apothesis.eap.gr/	σελ. 111-112
Οι ενήλικοι στην Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	ΕΚΕ54	2	30	Θεωρητική	Επιλογής		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/, http://open.eap.gr, https://apothesis.eap.gr/	σελ. 112-113
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	ΕΚΕΔΕ	2	30	Θεωρητική	Επιλογής		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/, http://open.eap.gr, https://apothesis.eap.gr/	σελ. 113-115

*Η ΕΚΕ53 προσφέρεται από το 2018-19 ενώ μέχρι το 2017 προσφερόταν η αντίστοιχη ΕΚΠ62

Πρακτική άσκηση

Στο Πρόγραμμα Σπουδών δεν υπάρχει θεσμοθετημένη πρακτική άσκηση των φοιτητών και φοιτητριών. Σημειώνεται ωστόσο η πρόθεση δημιουργίας ειδικής θεματικής ενότητας που θα περιλαμβάνει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μικροδιδασκαλίας από τους/τις φοιτητές και τις φοιτήτριες, ως βασικό συστατικό του Προγράμματος.

Εξεταστικό σύστημα

Το γεγονός ότι το 30% της βαθμολογίας εξαρτάται από τους βαθμούς που θα συγκεντρώσουν οι φοιτητές/τήτριες στις γραπτές εργασίες ενεργοποιεί το ενδιαφέρον τους για αυτές σε όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, πράγμα το οποίο λειτουργεί με θετικό τρόπο. Η εμπέδωση της ύλης των Ενοτήτων πραγματοποιείται τακτικά μέσω της εκπόνησης των Γραπτών Εργασιών. Οι φοιτητές/τήτριες εκπονούν τέσσερις γραπτές εργασίες στη διάρκεια κάθε έτους, οι οποίες αξιολογούνται και βαθμολογούνται. Οι φοιτητές/τήτριες λαμβάνουν αναλυτική ανατροφοδότηση από τους διδάσκοντες. Ενδεχόμενες ενστάσεις των φοιτητών/ριών λαμβάνονται υπόψη από το Διευθυντή Σπουδών ή/και συζητούνται στην Κοσμητεία. Οι Διπλωματικές Εργασίες αξιολογούνται από δύο διδάσκοντες/ουσες ή/και από τον Διευθυντή Σπουδών.

Το ζήτημα αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας συζητείται κάθε χρόνο στις τακτικές, θεσμοποιημένες συναντήσεις μεταξύ των διδασκόντων μελών ΣΕΠ και μεταξύ των Συντονιστών του ΠΜΣ.

Κατά τα έτη 2021-2025 οι εξετάσεις έγιναν με διαδικασίες εξ αποστάσεως. Λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα από την πραγματοποίηση των εξετάσεων την προηγούμενη διετία (λόγω πανδημίας) έγιναν οι αναγκαίες τροποποιήσεις και προσαρμογές (ταυτοποίηση φοιτητών/ριών, ηλεκτρονική επιτήρηση, είδος θεμάτων) προκειμένου να λειτουργήσει η διαδικασία αποτελεσματικά αλλά και χωρίς προβλήματα διαβλητότητας. Η όλη διαδικασία θα αποτιμηθεί εκ νέου, έχοντας και τα στοιχεία του ακαδημαϊκού έτους 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 και 2024-2025. Σημειώνεται ωστόσο η πρόθεση του Πανεπιστημίου να προμηθευθεί σύστημα ηλεκτρονικής επιτήρησης εξετάσεων (proctoring). Σε κάθε περίπτωση οι σχετικές αποφάσεις θα ληφθούν στο πλαίσιο της ΕΠΣ του Προγράμματος.

Στο ΠΜΣ γίνεται εφικτό κάθε χρόνο όλοι οι φοιτητές/τήτριες να εκπονούν τη μεταπτυχιακή εργασία τους επάνω στο θέμα που οι ίδιοι επιλέγουν ως πρώτο ανάμεσα σε τρία που δηλώνουν.

Στους/τις φοιτητές/τήτριες δίδεται κατάλογος με προδιαγραφές και κριτήρια ποιότητας.

Διεθνής διάσταση Προγράμματος Σπουδών

Το ΠΜΣ έχει ιδιαίτερα εκτεταμένη διεθνή διάσταση. Όπως αναφέρθηκε πιο αναλυτικά παραπάνω συμμετέχει σε διεθνή συνέδρια, έχει συστηματική επαφή με κορυφαίους ακαδημαϊκούς στο διεθνή χώρο. Οι διδάσκοντες έχουν πλήθος διεθνών δημοσιεύσεων και συμμετοχών σε ευρωπαϊκά προγράμματα και κάποιοι από αυτούς έχουν τιμηθεί από διεθνείς επιστημονικούς φορείς του χώρου και συμμετέχουν σε διοικητικά συμβούλια διεθνών επιτροπών και οργανώσεων που σχετίζονται με την Εκπαίδευση Ενηλίκων.

Υπάρχει έντονη συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό εμμέσως, μέσω διεθνών συνεδρίων που διοργανώνονται τακτικά.

Προς το παρόν κανένα μάθημα δεν διδάσκεται σε ξένη γλώσσα. Θα διερευνηθεί η δυνατότητα προσφοράς θεματικής ενότητας στην αγγλική γλώσσα.

Δεν υπάρχουν προς το παρόν θεσμοθετημένες συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού. Υπάρχουν όμως συνεργασίες σε ερευνητικό και επαγγελματικό επίπεδο και αυτές οι συνεργασίες θα αποκτήσουν θεσμικό χαρακτήρα τα επόμενα χρόνια.

Εσωτερική αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης όλων των ΠΣ εμπίπτει στην ετήσια διαδικασία αξιολόγησης των Σχολών σύμφωνα με τις προτεινόμενες από την ΕΘΑΑΕ αρχές και στοχεύει στην άντληση πληροφοριών για τον προσδιορισμό του επιπέδου ποιότητας όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Διαρκής στόχος της αξιολόγησης είναι η συνεισφορά στη συνεχόμενη ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, των Σχολών αλλά και των ΠΣ.

Επιπλέον, το ΠΣ αξιολογείται εσωτερικά ανά ακαδημαϊκό έτος από την/τον ΔΠΣ και την ΟΜΕΑ της Σχολής μέσω της συμπλήρωσης της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΣ. Με βάση την έκθεση η Επιτροπή ΜΟΔΙΠ καταλήγει σε πόρισμα και ενδεχόμενες προτάσεις βελτίωσης το οποίο διαβιβάζεται στην/το ΔΠΣ του ΠΣ. Η έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης αναρτάται στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ.

Εξωτερική αξιολόγηση/πιστοποίηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η περιοδική πιστοποίηση των ΠΣ οργανώνεται από την ΕΘΑΑΕ και πραγματοποιείται με διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης από επιτροπές ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων. Η πιστοποίηση του Προγράμματος σπουδών, βάσει των εκθέσεων των επιτροπών, παρέχεται από την ΕΘΑΑΕ για συγκεκριμένη διάρκεια, μετά τη λήξη της οποίας πραγματοποιείται επαναπιστοποίησή του. Η πιστοποίηση ποιότητας των ΠΣ λειτουργεί ως μέσο εξακρίβωσης της συμμόρφωσης του Προγράμματος σπουδών με τις απαιτήσεις του προτύπου και ως καταλύτης για τη βελτίωσή του, ενώ μπορεί, επιπλέον, να προσφέρει νέες προοπτικές στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των απονεμόμενων τίτλων. Οι ακαδημαϊκές μονάδες και τα Ιδρύματα οφείλουν να λαμβάνουν σταθερά υπόψη τα συμπεράσματα και τις συστάσεις της επιτροπής εμπειρογνωμόνων για τη συνεχή βελτίωση του Προγράμματος.

Μετά την παραλαβή της έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης του ΠΣ, η ΜΟΔΙΠ σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ και Κοσμητεία/Συνέλευση) μελετά την Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης για να αποφασίσει την υιοθέτηση μέρους ή του συνόλου των συστάσεων της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης και την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης. Στο Σχέδιο Δράσης, το οποίο εγκρίνεται από την Κοσμητεία/Συνέλευση της Σχολής του ΠΜΣ, καταγράφονται οι ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν με τη χρήση των αναγκαίων πόρων και θα συμβάλουν στην επίτευξη βελτιώσεων και στην άρση των αδυναμιών που έχει εντοπίσει η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης. Το εγκεκριμένο από την Κοσμητεία/Συνέλευση Σχέδιο Δράσης του ΠΜΣ αποστέλλεται στη ΜΟΔΙΠ για τις αναγκαίες ενέργειες στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΜΣ. Μετά την πάροδο δύο ετών από την ημερομηνία της πιστοποίησης, η ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ, Κοσμητεία/Συνέλευση) αποτιμά τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν, την πρόοδο που έχει συντελεστεί κατά την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης και συντάσσει τον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων». Στον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων» αποτυπώνονται: - τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί, - ο βαθμός επίτευξης των αποτελεσμάτων, - οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για τη συμμόρφωση ως προς τις συστάσεις της εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης. Η Έκθεση Παρακολούθησης, αφού οριστικοποιηθεί μετά από συνεργασία της ΜΟΔΙΠ και της ακαδημαϊκής μονάδας (όπου απαιτείται), αποστέλλεται στην ΕΘΑΑΕ

από τη ΜΟΔΙΠ και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος, ως συνοδευτικό έγγραφο της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης του ΠΣ.

Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)» της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών (ΣΑΕ) του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) αξιολογήθηκε από Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης κατά τις ημερομηνίες **01-06 Ιουλίου 2024.**

Το τελικό αποτέλεσμα της Επιτροπής ήταν ότι, το Πρόγραμμα Σπουδών ΕΚΕ συμμορφώνεται πλήρως **(Fully Compliant)** με τις αρχές του Προτύπου Ποιότητας ΠΜΣ της ΕΘΑΑΕ και τις Αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ESG 2015) για το επίπεδο σπουδών **7** του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Η διάρκεια ισχύος της πιστοποίησης ορίζεται για πέντε έτη, από **11-11-24 έως 10-11-29**.

Οι ανωτέρω πληροφορίες είναι αναρτημένες στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ και την ενότητα «Πιστοποίηση».

Β' μέρος: Στατιστικά Στοιχεία Τρέχοντος Ακαδημαϊκού Έτους και Συμπεράσματα

1. Σε τι ποσοστό κατακτήθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί για το ΠΣ το 2025 (ακαδημαϊκό έτος 2024-2025); Τι έφταιξε στις περιπτώσεις που υπήρξε μεγάλη απόκλιση από τους στόχους;

Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2024-2025 επετεύχθησαν σε πολύ μεγάλο βαθμό οι στόχοι που είχαν τεθεί, γεγονός που αποδεικνύει τη συστηματική και αποτελεσματική προσπάθεια όλων των εμπλεκομένων. Μάλιστα, σε ορισμένους στρατηγικούς άξονες, οι προβλεπόμενες τιμές όχι μόνο επιτεύχθηκαν, αλλά και υπερκαλύφθηκαν, επιβεβαιώνοντας τη δυναμική ανάπτυξης του Προγράμματος. Ιδιαίτερα ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι η συμμετοχή των φοιτητριών και φοιτητών στις διαδικασίες αξιολόγησης ξεπερνά το 70%, ένα ποσοστό που αποτυπώνει το αυξανόμενο ενδιαφέρον και την ενεργό εμπλοκή τους στη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Παράλληλα, παρατηρείται σημαντική αύξηση στα ποσοστά ικανοποίησης των συμμετεχόντων τόσο από την ποιότητα και τη συνέπεια της επικοινωνίας με τους διδάσκοντες, όσο και από την πληρότητα και την επικαιρότητα του εκπαιδευτικού υλικού. Παρότι τα αποτελέσματα είναι ιδιαίτερα θετικά, αναδεικνύεται η ανάγκη για ακόμη μεγαλύτερη εξωστρέφεια, με έμφαση στην ενίσχυση των διεθνών συνεργασιών και ανταλλαγών καλών πρακτικών. Την ίδια στιγμή, φαίνεται επιβεβλημένη η ανανέωση της διάρθρωσης του Προγράμματος, ώστε να ανταποκρίνεται με ακόμη μεγαλύτερη ευελιξία και επικαιρότητα στις ανάγκες των φοιτητών/ριών και στις εξελίξεις του πεδίου της Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

2. Πώς κρίνετε τη βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Βάσει των προηγούμενων δεικτών, κρίνεται πως το Πρόγραμμα είναι βιώσιμο, ενώ εκτιμάται, εκτός αλλαγής των συνθηκών και ιδίως των πολιτικών για την εκπαίδευση και την ενηλίκων, πως ο αριθμός των φοιτητών/ριών που εγγράφονται σε αυτό θα προσεγγίζει τον αριθμό των προσφερόμενων θέσεων. Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι η δυνατότητα παροχής ΠΜΣ εξ αποστάσεως στο ίδιο ή και σε συναφή γνωστικά αντικείμενα και από άλλα ιδρύματα (ΑΕΙ) ιδίως από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 και στη συνέχεια, καθώς και η τάση για ΠΜΣ μικρότερης χρονικής διάρκειας (90 ECTS) και κόστους ίσως επηρεάσουν στο άμεσο μέλλον τους αριθμούς των αιτήσεων και άρα των νέων φοιτητών και φοιτητριών του Προγράμματος.

Πίνακας 2. Επιτομή στοιχείων του αξιολογούμενου ΠΣ

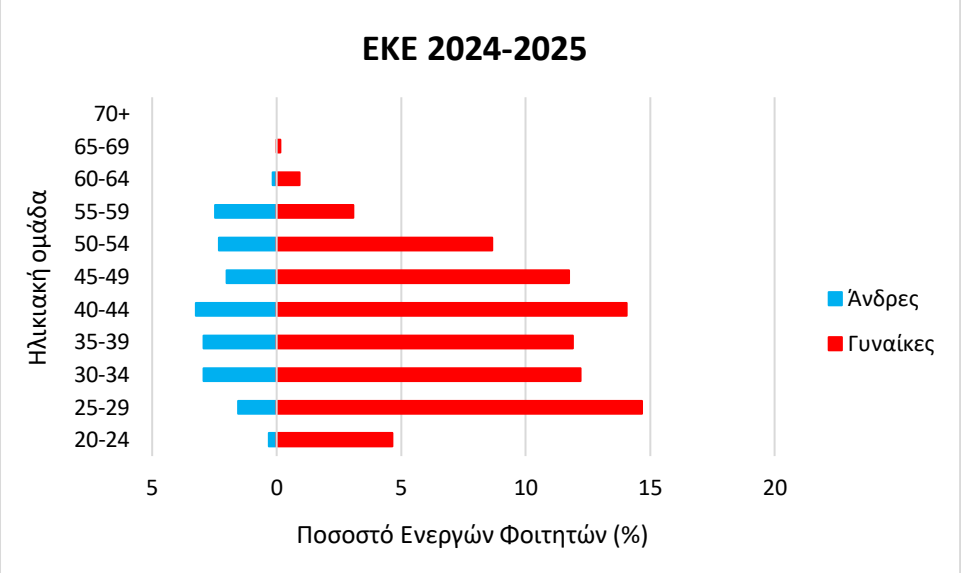
	2024-2025	2023-2024	2022-2023	2021-2022	2020-2021
Συνολικός αριθμός φοιτητών	647	840	905	1045	1022
Σύνολο προσφερόμενων θέσεων	300	300	300	300	300
Συνολικός αριθμός αιτήσεων	194	522	436	495	643
Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	126	324	273	371	369
Συνολικός αριθμός αποφοίτων	304	299	347	361	301
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0

Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	2	4	2	1	2
Σύνολο ΘΕ	6	6	6	6	6
Σύνολο Υποχρεωτικών ΘΕ	4	4	4	4	4
Σύνολο ΘΕ Επιλογής	2	2	2	2	2
Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	8.21	8.14	7.91	8.18	8.14

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Δεν υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών/ριών (~0,31%) κάτι που θα πρέπει να εξεταστεί προσεκτικά ιδίως σε σχέση με τη συμμετοχή φοιτητών και φοιτητριών της ελληνικής διασποράς. Η συμμετοχή αλλοδαπών επηρεάζεται από την μη ύπαρξη θεματικών ενοτήτων στην αγγλική γλώσσα

Τα ποσοστά ενεργών φοιτητών/ριών για το ακαδ. έτος 24-25, ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα αποτυπώνονται στο παρακάτω διάγραμμα:

Διάγραμμα 1: Κατανομή ενεργών φοιτητών (%) ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα

Από το παραπάνω διάγραμμα είναι εμφανές ότι η επικρατούσα κατηγορία ενεργών εκπαιδευόμενων είναι αυτή που ανήκει στην ηλικιακή ομάδα των 40-44 ετών και εντός αυτής της κατηγορίας είναι επίσης φανερό ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ενεργών εκπαιδευόμενων αφορά στο γυναικείο φύλο. Το Πρόγραμμα είναι επίσης ελκυστικό στις ηλικίες 25-29, 30-34,. 35-39, 45-49 και έπεται στις 50-54 (όπου πάλι επικρατεί το γυναικείο φύλο, κάτι που ωστόσο παρατηρείται σε ευρύτερο επίπεδο – ακόμη και ευρωπαϊκό – στα στατιστικά της συμμετοχής σε δραστηριότητες δια βίου μάθησης). Οι ηλικίες άνω των 55 μοιάζει να μην έχουν μεγάλη συμμετοχή. Πρέπει να διερευνηθεί ο λόγος ίσως με κάποια στοχευμένη έρευνα αγοράς (η εκπαίδευση είναι πια μια οργανωμένη αγορά διεθνώς).

Πίνακας 3. Εξέλιξη των εγγεγραμμένων φοιτητών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

	2024-2025	2023-2024	2022-2023	2021-2022	2020-2021
Πτυχιακοί φοιτητές	647	840	905	1045	1022
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	2	4	2	1	2

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Πίνακας 4. Εξέλιξη των εισερχομένων φοιτητών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

	2024-2025	2023-2024	2022-2023	2021-2022	2020-2021
Σύνολο προσφερόμενων θέσεων	300	300	300	300	300
Σύνολο αιτήσεων	194	522	436	495	643
Συνολικός αριθμός νεοεισερχόμενων φοιτητών	**126**	**324**	**273**	**371**	**369**
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	4	2	1	0
Αριθμός αποφοίτων	304	299	347	361	301

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Από τα στοιχεία του Πίνακα 3 προκύπτει ότι, μετά την περίοδο κορύφωσης των εγγραφών κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2020-2021 και 2021-2022, παρατηρείται μία σταδιακή μείωση του συνολικού αριθμού των εγγεγραμμένων φοιτητών και φοιτητριών με τη σημαντικότερη μείωση να εμφανίζεται στο έτος αναφοράς. Η τάση αυτή φαίνεται να επιβεβαιώνει την εκτίμηση ότι ενδέχεται να υπάρξει περαιτέρω υποχώρηση των εγγραφών τα επόμενα έτη, για λόγους που συνδέονται αφενός με εξωτερικούς παράγοντες —όπως οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και κυρίως η αυξημένη προσφορά συναφών αλλά και συναφών Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με τη μέθοδο της εκπαίδευσης από απόσταση— και αφετέρου με εσωτερικά χαρακτηριστικά του ίδιου του Προγράμματος. Ιδιαίτερα, δεν μπορεί να αγνοηθεί η «ιστορικότητα» του Μεταπτυχιακού, καθώς η διάρθρωσή του παραμένει επί σειρά ετών σχετικά σταθερή, γεγονός που πιθανόν να περιορίζει την ικανότητά του να ανταποκριθεί πλήρως στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και ενδιαφέροντα του πεδίου της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, αλλά και των νέων υποψήφιων φοιτητών/ριών.

Παράλληλα, από τα στοιχεία του Πίνακα 4 διαπιστώνεται ότι ο αριθμός των αιτήσεων παρουσιάζει πτώση. Στόχος για τα επόμενα χρόνια θα πρέπει να είναι η σταθεροποίηση του ποσοστού εγγραφών γύρω στο 60% των αιτήσεων, σε συνδυασμό με τη διασφάλιση ότι ο συνολικός αριθμός αιτήσεων θα παραμείνει σε υψηλά επίπεδα. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, είναι αναγκαίο να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν στοχευμένες ενέργειες τόσο για την ανανέωση και τον εμπλουτισμό του περιεχομένου και της δομής του Προγράμματος όσο και για την ενίσχυση της εξωστρέφειας και της προβολής του προς το ευρύτερο κοινό.

Στοιχεία Εξετάσεων -Εγκατάλειψη σπουδών (Drop out)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΜΕΑ, το 2024-25 υπήρχαν συνολικά 1088 εγγραφές σε Θεματικές Ενότητες για τις οποίες το 96,5% συμμετείχε σε τουλάχιστον μια εξέταση και εκ των οποίων το 100% ολοκλήρωσε τη Θεματική Ενότητα. Το ποσοστό επιτυχόντων σε σχέση με όλες τις δηλώσεις Θεματικών Ενοτήτων στο ΠΣ αγγίζει το 96,7%.

Ο μέσος χρόνος λήψης του τίτλου του Προγράμματος Σπουδών είναι 3,74 έτη με μέσο ποσοστό εγκατάλειψης σπουδών 16,2% από τους οποίους το 61% είχε εγγραφεί σε Θεματική Ενότητα μόνο μία χρονιά και το 40,4% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (είχε δώσει έστω και μία εργασία). Το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 εγκατέλειψαν τις σπουδές τους το 4% των εγγεγραμμένων, ενώ:

- το 3,2% των εγγεγραμμένων διαγράφηκε πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους (δεν είχε δηλώσει Θεματική Ενότητα)
- το 20% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (είχε δώσει έστω και μία εργασία).

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού και διάρκεια σπουδών των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ) (Κ= η διάρκεα σπουδών)

Έτος Εισαγωγής	Εγγραφέντες Νεοεισε-ρχόμενοι	Αποφοιτήσαντες διάρκεια σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτήσαντες (συμπεριλαμβάνονται και οι διακόψαντες)	Διακόψα-ντες	Ποσοστιαία αναλογία		
		Κ	Κ+1	Κ+2	Κ+3	Κ+4	Κ+5	>Κ+6			Συνολικό ποσοστό αποφοιτησά-ντων	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων (συμπεριλαμβάνονται και οι διακόψαντες)	Συνολικό ποσοστό όσων διέκοψαν
2011-2012	165	35	44	30	12	3	3	3	35	35	78.79%	21.21%	21.21%
2012-2013	163	42	34	35	9	3	7	1	32	31	80.37%	19.63%	19.02%
2013-2014	162	28	32	35	15	5	2	6	39	38	75.93%	24.07%	23.46%
2014-2015	182	33	38	43	17	2	5	2	42	40	76.92%	23.08%	21.98%
2015-2016	216	34	48	64	16	3	3	1	47	39	78.24%	21.76%	18.06%
2016-2017	325	66	55	70	11	9	2	0	112	56	65.54%	34.46%	17.23%
2017-2018	283	70	66	58	14	4	2	0	69	45	75.62%	24.38%	15.90%
2018-2019	164	20	72	29	21	0	0	0	22	8	86.59%	13.41%	4.88%
2019-2020	252	69	101	27	16	2	0	0	37	28	85.32%	14.68%	11.11%
2020-2021	369	148	133	26	27	0	0	0	35	23	90.51%	9.49%	6.23%
2021-2022	371	138	144	32	0	0	0	0	57	26	84.64%	15.36%	7.01%
2022-2023	273	105	102	0	0	0	0	0	66	22	75.82%	24.18%	8.06%
2023-2024	324	137	0	0	0	0	0	0	187	34	42.28%	57.72%	10.49%
2024-2025	126	0	0	0	0	0	0	0	126	5	0.00%	100.00%	3.97%

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός Αριθμός Αποφοίτων	Κατανομή βαθμών (αριθμός αποφοίτων και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2020-2021	301	0 0.00%	27 8.97%	167 55.48%	107 35.55%	8.14
2021-2022	361	5 1.39%	20 5.54%	202 55.96%	134 37.12%	8.18
2022-2023	347	4 1.15%	42 12.10%	211 60.81%	90 25.94%	7.91
2023-2024	299	1 0.29%	18 5.19%	174 50.14%	106 30.55%	8.14
2024-2025	304	0 0.00%	12 3.95%	184 60.53%	108 35.53%	8.21
Σύνολο*	1612	10 0.62%	119 7.38%	938 58.19%	545 33.81%	8.11

* σύνολο και μέσος όρος τελευταίων 5 χρόνων

Ο μέσος βαθμός πτυχίου κυμαίνεται τα τελευταία 5 χρόνια στην περιοχή του «λίαν καλώς» κάτι που είναι ικανοποιητικό. Οι επιμέρους κατανομές στα 5 τελευταία έτη δείχνουν εμφανώς μια θετικά ασύμμετρη κατανομή δηλαδή φαίνεται ότι οι βαθμολογίες τείνουν να είναι υψηλές. Αυτό δεν αποτελεί αρνητικό γεγονός. Ωστόσο, είναι ένα στατιστικό στοιχείο που πρέπει αν εξεταστεί.

Εσωτερική αξιολόγηση από φοιτητές και Συντονιστές

Το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 οι φοιτητές/τήτριες του ΕΚΕ αύξησαν το ποσοστό της συμμετοχής τους σε σχέση με το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος 2023-2024. Οι φοιτητές/τήτριες δηλώνουν περισσότερο ικανοποιημένοι/ες από τους/τις καθηγητές/γήτριες, κάτι που είναι ιδιαίτερα ενθαρρύντικό και δείχνει την ποιότητα των διδασκόντων/ουσών, ενώ την μικρότερη ικανοποίηση έχουν από τις διοικητικές/τεχνικές υπηρεσίες. Πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια να επικαιροποιηθεί το υλικό ώστε να έχουμε ακόμη καλύτερα ποσοστά αποδοχής από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες.

Πίνακας 7. Στοιχεία Εσωτερικής Αξιολόγησης από φοιτητές και Συντονιστές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

2024-2025							
Αξιολόγηση Καθηγητών/γητριών από φοιτητές/τήτριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/γητριών από Συντονιστές/νίστριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες	Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνατών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.53	4.87	4.12	4.28	3.92	737	1049	70.26%
2023-2024							
Αξιολόγηση Καθηγητών/γητριών από φοιτητές/τήτριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/γητριών από Συντονιστές/νίστριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες	Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνατών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.50	4.91	4.18	4.26	4.10	991	1437	68.96%
2022-2023							
Αξιολόγηση Καθηγητών/γητριών από φοιτητές/τήτριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/γητριών από Συντονιστές/νίστριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες	Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνατών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.46	4.65	3.96	4.15	4.17	891	1479	60.24%
2021-2022							
Αξιολόγηση Καθηγητών/γητριών από φοιτητές/τήτριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/γητριών από Συντονιστές/νίστριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες	Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνατών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.32	4.83	3.81	3.93	4.06	930	1651	56.33%
2020-2021							
Αξιολόγηση Καθηγητών/γητριών από φοιτητές/τήτριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/γητριών από Συντονιστές/νίστριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες	Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνατών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.33	4.59	3.85	4.03	3.96	871	1420	61.34%

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Πίνακας 8. Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

Θεματική Ενότητα	Συντονιστής	Αριθμός ΟΣΣ/ Εργαστηρίων	Αριθμός Εργασιών	Αριθμός Τμημάτων	Αριθμός Διδασκόντων	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων	Χρήση ΤΠΕ
Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων - ΕΚΕ50	ΚΟΥΛΑΟΥΖΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5	4	6	6	Ναι	Ναι	Ναι
Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων - ΕΚΕ51	ΠΑΥΛΗ-ΚΟΡΡΕ ΜΑΡΙΑ	5	4	7	7	Ναι	Ναι	Ναι
Σύγχρονες Προσεγγίσεις της Εκπαίδευσης Ενηλίκων - ΕΚΕ52	ΚΟΥΛΑΟΥΖΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5	4	14	14	Ναι	Ναι	Ναι
Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων/Εκπαιδευτική Ηγεσία - ΕΚΕ53	ΚΟΥΤΟΥΖΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	5	4	9	9	Ναι	Ναι	Ναι
Οι ενήλικοι στην Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση - ΕΚΕ54	ΒΙΤΟΥΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	5	4	13	13	Ναι	Ναι	Ναι
Εκπαιδευτική Έρευνα στην Πράξη - ΕΚΠ51*	ΧΑΤΖΗΝΙΚΗΤΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑ	5	4	1	1	Ναι	Ναι	Ναι
Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων - ΕΚΠ62*	ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5	4	1	1	Ναι	Ναι	Ναι
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία - ΕΚΕΔΕ						Ναι	Ναι	Ναι

* τα στοιχεία της ΕΚΠ51 & ΕΚΠ62 για το εκπαιδευτικό υλικό από το ΠΣ ΕΚΠ

Η διάρθρωση του ΠΜΣ παραμένει η ίδια από το 2018. Ένα από τα προβλήματα είναι η μείωση των συμμετεχόντων που επιλέγουν την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Αυτή η τάση αποδυναμώνει το ερευνητικό δυναμικό του ΠΜΣ και τη δυνατότητα αύξησης της αναγνωρισιμότητας του μέσω δημοσιεύσεων και άλλου τύπου εκδόσεων που συμπαράγονται από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες. Συνάμα είναι φανερό ότι χρειάζονται περισσότερα μαθήματα επιλογής ώστε να μην είναι μονοδιάστατη η επιστημονική προσέγγιση του πεδίου.

Εξεταστικό σύστημα

Πίνακας 9. Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

Θεματική Ενότητα	Αριθμός Εγγεγραμμένων Φοιτητών	Αριθμός Συμμετεχόντων Φοιτητών στις Εξετάσεις	Αριθμός Επιτυχόντων Φοιτητών	Αριθμός Φοιτητών που αξιολόγησαν	Αριθμός Φοιτητών με δυνατότητα αξιολόγησης	Ποσοστό Επιτυχίας στις Εξετάσεις
Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων - ΕΚΕ50	125	117	117	93	124	100.00%
Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων - ΕΚΕ51	153	146	146	124	149	100.00%
Σύγχρονες Προσεγγίσεις της Εκπαίδευσης Ενηλίκων - ΕΚΕ52	298	291	291	192	294	100.00%
Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων/ Εκπαιδευτική Ηγεσία - ΕΚΕ53	201	194	194	144	197	100.00%
Οι ενήλικοι στην Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση - ΕΚΕ54	281	279	279	180	280	100.00%
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία - ΕΚΕΔΕ	30	25	25	13	30	100.00%
Εκπαιδευτική Έρευνα στην Πράξη - ΕΚΠ51	4	4	4	3	4	100.00%
Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων - ΕΚΠ62	1	1	1	1	1	100.00%

Το υψηλό ποσοστό επιτυχίας στις εξετάσεις είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό. Είναι άλλωστε και αναμενόμενο αφού οι τελικές εξετάσεις αποτελούν μέρος της όλης διαδικασίας αξιολόγησης. Σε όλες τις θεματικές οι επιμέρους τρεις ή τέσσερις εργασίες που εκπονούνται στη διάρκεια της χρονιάς προετοιμάζουν τις φοιτήτριες και τους φοιτητές για τις τελικές εξετάσεις. Κατά συνέπεια δεν πρέπει να προκαλεί εντύπωση το καταγεγραμμένο υψηλό ποσοστό επιτυχίας.

3. Συμπεράσματα

Θετικά στοιχεία του ΠΣ όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

Το Πρόγραμμα ΕΚΕ αποτελεί ένα δυναμικό και σύγχρονο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών σε ένα πεδίο στο οποίο το ΕΑΠ πρωτοπορεί, αυτό της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Το διδακτικό υλικό των υφιστάμενων θεματικών ενοτήτων είναι σχετικά επικαιροποιημένο, ενώ καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες αναθεώρησης και αντικατάστασης ξεπερασμένων κειμένων με νέα περισσότερο επίκαιρα. Το διδακτικό προσωπικό διαθέτει σχετική εξειδίκευση στο αντικείμενο και εμπειρία στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Το ΠΜΣ λειτουργεί από το 2002 και από το 2018 με τη σημερινή του μορφή. Η μακρόχρονη παρουσία του το έχει καθιερώσει στην επιστημονική κοινότητα της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και των Επιστημών της Αγωγής, ενώ οι απόφοιτοί του έχουν αποτελέσει διαχρονικά σημαντική δεξαμενή στελέχωσης των δομών Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα (π.χ. ΣΔΕ, ΙΕΚ, ΚΔΒΜ). Πολλοί εξ αυτών έχουν εξελιχθεί σε μέλη ΔΕΠ ελληνικών πανεπιστημίων, γεγονός που αποδεικνύει τη μετασχηματιστική επίδραση του Προγράμματος. Θετικό στοιχείο συνιστά, επίσης, η σύνδεση των μελών ΔΕΠ του ΕΑΠ που συμμετέχουν στο πρόγραμμα με διεθνείς, κυρίως ευρωπαϊκούς οργανισμούς, κάτι που ενισχύει τη διεθνή του διάσταση και επιτρέπει την παρακολούθηση των σύγχρονων εξελίξεων στο πεδίο.

Επιπρόσθετα, προκύπτουν τα ακόλουθα για το ακαδημαϊκό έτος αναφοράς:

- Αύξηση ποσοστού συμμετοχής των φοιτητών/ριών στην αξιολόγηση από 68,96% σε 70,26%.
- Αύξηση ΜΟ βαθμού πτυχίου των αποφοίτων σε 8.21 από 8.14 (διαφαίνεται ανοδική τάση από το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023).
- Τακτική επικοινωνία, φόρουμ, άμεση συνεργασία φοιτητών-καθηγητών και καθοδήγησή τους·υποστήριξη των φοιτητών/ριών στην κατ' ιδίαν μελέτη τους, ώστε να μπορούν να εμπεδώσουν το υλικό και να λύσουν απορίες, αποτελούν καλή πρακτική του Προγράμματος.
- Οι έρευνες που έχουν διεξαχθεί για τον εντοπισμό των αναγκών των φοιτητών/ριών (για πρακτική άσκηση, για προσανατολισμό και ένταξη στην αγορά εργασίας) έχουν ληφθεί υπόψη για να προσαρμοστεί και να εμπλουτιστεί το ΠΜΣ.
- Εκτενής χρήση σε διαδικτυακές πλατφόρμες μάθησης και οργάνωση επιστημονικών εργαστηρίων.

Ευρήματα / αδυναμίες / κίνδυνοι όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

Το Πρόγραμμα αντιμετωπίζει αυτό που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «παράδοξο της ιστορικότητας». Από τη μία πλευρά, η μακρόχρονη παρουσία του ΠΜΣ προσδίδει κύρος, σταθερότητα και αναγνωρισιμότητα τόσο στην ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και στους επαγγελματίες του πεδίου. Από την άλλη, η παγιωμένη δομή του, η εστίαση σε συγκεκριμένα θεωρητικά ερμηνευτικά πλαίσια, η ετήσια διάρθρωση και η συνολική διάρκεια σπουδών ενδέχεται σήμερα να λειτουργούν ως περιοριστικοί παράγοντες ως προς την ελκυστικότητά του και τη δυνατότητα προσαρμογής στις νέες ανάγκες των εκπαιδευομένων και του πεδίου.
Επιπλέον, το γεγονός ότι η απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου δεν συνδέθηκε με διδακτική επάρκεια συνιστά αδυναμία, καθώς στερεί ένα πρακτικό κίνητρο για αρκετούς/ές υποψήφιους/ες φοιτητές/τήτριες. Η έλλειψη θεματικών ενοτήτων με πρακτική διάσταση, η απουσία ενότητας για τη

μεθοδολογία της έρευνας και η μη ύπαρξη θεματικών επιλογής αποτελούν επίσης σημεία που επισημάνθηκαν από την εξωτερική επιτροπή πιστοποίησης και χρήζουν αναθεώρησης.

Επιπρόσθετα, προκύπτουν τα ακόλουθα για το ακαδημαϊκό έτος αναφοράς:

- Σημαντική μείωση νεοεισερχομένων σε σχέση με το προηγούμενο έτος (ποσοστό μεταβολής νεοεισερχομένων <= -30%, συγκεκριμένα μείωση κατά 61,11%).
- Υψηλή τιμή ποσοστού αποφοίτων σε σχέση με τους/τις ενεργούς/ές φοιτητές/τήτριες για δύο συνεχόμενες χρονιές (το ακαδημαϊκό έτος αναφοράς και το προηγούμενο με τιμές 46,99% και 35,60% αντίστοιχα, πάνω σε κάθε περίπτωση από το αντίστοιχο τρίτο τεταρτημόριο των ποσοστών συνολικά του Ιδρύματος ανά έτος).
- Η έλλειψη πρακτικής άσκησης σε ένα πρόγραμμα που εκπαιδεύει προσωπικό για εκπαίδευση ενηλίκων πρέπει να ληφθεί υπόψη για την ανάπτυξή του.
- Μια ισχυρότερη εκπροσώπηση και συνεργασία με εξωτερικούς ενδιαφερομένους και επαγγελματικούς οργανισμούς είναι ζωτικής σημασίας για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα.
- Η σύνδεση μίας ΘΕ με τη διπλωματική εργασία δεν διευκολύνει τους/τις φοιτητές/τήτριες.
- Η συμμετοχή των φοιτητών/ριών σε προγράμματα κινητικότητας είναι χαμηλή.

Προτάσεις βελτίωσης του ΠΣ

Οι παρακάτω προτάσεις μπορούν να υλοποιηθούν σταδιακά, σε συμφωνία με το ισχύον νομικό πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις πιστοποίησης του Προγράμματος:

- Εξέταση της μετατροπής του Προγράμματος σε ΠΜΣ με εξαμηνιαίες θεματικές, εκ των οποίων κάποιες θα μπορούσαν να προσφέρονται και στην αγγλική γλώσσα, δημιουργώντας προοπτικές για μελλοντικό αγγλόφωνο ΠΜΣ και ενίσχυση της διεθνούς φοιτητικής κινητικότητας.
- Δημιουργία περισσότερων της μίας διαρθρώσεων που να οδηγούν στη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου.
- Προσθήκη θεματικής ενότητας με έμφαση στις εκπαιδευτικές τεχνικές, τη λειτουργία των ομάδων μάθησης, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μικροδιδασκαλιών, ώστε να ενισχυθεί η πρακτική διάσταση του Προγράμματος.
- Δημιουργία νέων θεματικών ενοτήτων που θα περιλαμβάνουν τη μεθοδολογία της έρευνας, τις πολιτικές του πεδίου, την εκπαίδευση εκπαιδευτικών και την εκπαίδευση ειδικών ομάδων.
- Σύμφωνα με την έκθεση πιστοποίησης, η Θεματική Ενότητα ΕΚΕ54 πρέπει να γίνει υποχρεωτική και να πάψει να αποτελεί εναλλακτική της διπλωματικής εργασίας.
- Διερεύνηση, σε συνεργασία με αρμόδιους φορείς, της δυνατότητας απευθείας απόκτησης διδακτικής επάρκειας για τους αποφοίτους του ΠΜΣ.
- Δημιουργία Συμβουλευτικής Επιτροπής με διεθνείς εμπειρογνώμονες, που θα συμβάλει στην επικαιροποίηση του περιεχομένου του Προγράμματος.
- Ενίσχυση των κριτηρίων επιλογής διδακτικού προσωπικού, ώστε να διασφαλίζεται η συνάφεια με το αντικείμενο και η τεκμηριωμένη ερευνητική δραστηριότητα.

Οι παραπάνω προτάσεις προτείνεται να συζητηθούν σε επίπεδο ΕΠΣ και να κατατεθούν στη Γενική Συνέλευση της ΣΑΕ προς έγκριση.